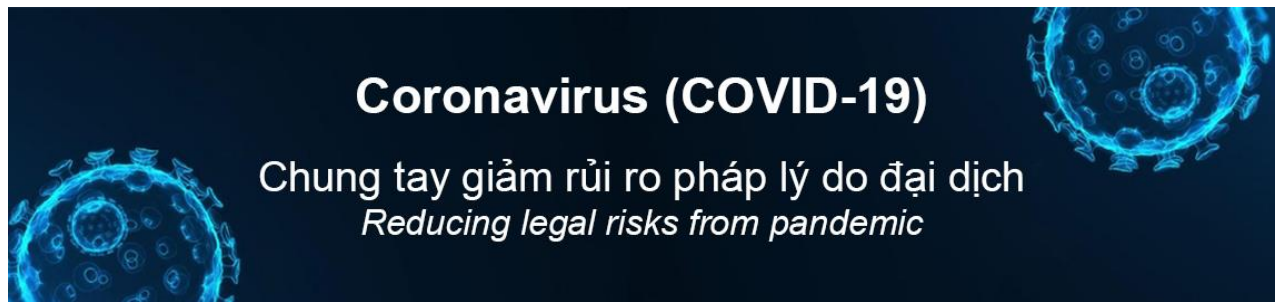

Các ngân hàng đang áp dụng tiêu chí thẩm định đặc biệt nào không để xét hồ sơ gia hạn trả nợ khi doanh nghiệp gặp khó khăn do sự bùng nổ Dịch COVID-19? Làm thế nào để doanh nghiệp chứng minh khả năng trả nợ ngắn hạn?

Phạm Hà

Tư vấn Luật

VPLS NHQuang&Cộng sự

Nhằm hỗ trợ các doanh nghiệp vượt qua khó khăn, tạo điều kiện tập trung nguồn lực để khôi phục sản xuất, kinh doanh và thực hiện đầy đủ nghĩa vụ trả nợ, Ngân hàng nhà nước (**NHNN**) đã ban hành *Thông tư 01/2020/TT-NHNN quy định về việc tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài cơ cấu lại thời hạn trả nợ, miễn, giảm lãi, phí, giữ nguyên nhóm nợ nhằm hỗ trợ khách hàng chịu ảnh hưởng do Dịch COVID-19 (Thông tư 01)*. Tuy nhiên, doanh nghiệp cần lưu ý việc triển khai trên thực tế chính sách cơ cấu lại thời hạn trả nợ theo Thông tư 01 tại các tổ chức tín dụng (không bao gồm ngân hàng chính sách), chi nhánh ngân hàng nước ngoài (**TCTD**) còn một số vấn đề sau:

Thứ nhất, Thông tư 01 không quy định tiêu chí xác định đối tượng vay vốn bị ảnh hưởng bởi COVID-19 mà giao thẩm quyền này cho các TCTD¹. Do vậy, các doanh nghiệp cần phải liên hệ với các TCTD mà mình có quan hệ tín dụng để tìm hiểu tiêu chí xác định đối tượng của TCTD đó. Qua tìm hiểu thực tế, nhiều TCTD cho đến nay chưa có các tiêu chí thẩm định hồ sơ gia hạn trả nợ riêng cho các trường hợp bị ảnh hưởng do dịch bệnh COVID-19.

Thứ hai, NHNN chưa có chính sách hỗ trợ trực tiếp cho người đi vay mà phải thông qua cơ chế TCTD trực tiếp chia sẻ rủi ro với khách hàng. Do đó, TCTD phải xây dựng kế hoạch sử dụng chính nguồn vốn, nguồn lực của mình để thực hiện yêu cầu của Thông tư 01. Cho đến nay, NHNN vẫn chưa có văn bản hướng dẫn, cho phép các TCTD thực hiện xét duyệt hồ sơ theo thủ tục rút gọn.

Từ thực tiễn trên, các doanh nghiệp cần lưu ý như sau:

¹ Thông tư 01, Điều 4, khoản 3

Một số tiêu chí thẩm định hồ sơ và yêu cầu của TCTD để thực hiện xét duyệt gia hạn thời gian trả nợ

Như đã thông tin, các tiêu chí thẩm định hồ sơ thuộc phạm vi tự quyết của các TCTD để hỗ trợ cho đúng đối tượng, đảm bảo thu hồi vốn. Mỗi TCTD có các tiêu chuẩn thẩm định và quyết định gia hạn thời gian trả nợ khác nhau. Qua tìm hiểu tại một số TCTD, một số tiêu chí thẩm định hồ sơ để được gia hạn thời gian trả nợ do ảnh hưởng của Dịch COVID-19 như sau:

- Khách hàng phải chứng minh được thiệt hại của mình do Dịch COVID-19 gây ra, như số lượng hàng hóa, sản phẩm không tiêu thụ được; thiếu nguyên vật liệu sản xuất; sụt giảm nhu cầu sử dụng dịch vụ; ngưng, thu hẹp hoạt động do thiếu nguồn nhân lực; bị buộc ngưng hoạt động do bị cách ly...;
- Khách hàng cũng phải chứng minh được khả năng chi trả đầy đủ nợ gốc và nợ lãi sau khi được giãn thời hạn trả nợ thông qua các phương án sản xuất kinh doanh;
- Khách hàng có thể được yêu cầu cam kết phối hợp để đảm bảo khả năng trả nợ và duy trì hoạt động kinh doanh. Cụ thể, sau khi được gia hạn thời hạn trả nợ, các TCTD sẽ định kỳ (có thể là hằng tháng, hằng quý hoặc nửa năm một lần) đánh giá lại tình hình sản xuất kinh doanh và khả năng chi trả của khách hàng cho các khoản nợ này;
- Khách hàng có thể được yêu cầu cung cấp các báo cáo kiểm toán, báo cáo cho cơ quan thuế để đối chiếu với các hồ sơ, tài liệu mà doanh nghiệp cung cấp. Trường hợp có thông tin sai lệch nhằm hưởng lợi từ việc gia hạn thời gian trả nợ, TCTD sẽ tiến hành điều chỉnh lại lịch trả nợ theo hướng tăng số tiền trả nợ vào các kỳ hạn gần nhất và/hoặc rút ngắn thời hạn trả nợ và/hoặc yêu cầu khách hàng trả nợ trước hạn.

Một số lưu ý về thủ tục để được gia hạn trả nợ

- Các doanh nghiệp bị thiệt hại, ảnh hưởng nặng nề do dịch bệnh COVID-19 không đương nhiên được gia hạn trả nợ, mà cần phải hoàn thiện hồ sơ, chứng minh thiệt hại và phải được TCTD chấp thuận như đã nêu ở trên;
- Thông thường, các TCTD sẽ thành lập hội đồng/ủy ban để xét duyệt cho các hồ sơ gia hạn thời gian trả nợ. Hiện nay, số lượng hồ sơ xin gia hạn thời gian trả nợ nhiều lên bất thường gây ra áp lực lớn lên thời gian xét duyệt. Việc kéo dài thời gian xét duyệt có khả năng khiến dư nợ quá hạn của doanh nghiệp bị kéo dài trên 10 (mười) ngày, và không còn trong phạm vi được cơ cấu lại thời hạn trả nợ mà Thông tư 01 quy định². Do đó, để thực hiện được việc gia hạn trả nợ, doanh nghiệp phải phụ thuộc vào sự hỗ trợ tích cực và thiết thực của TCTD;
- Nhìn chung, các TCTD vẫn yêu cầu doanh nghiệp vẫn phải tuân thủ hồ sơ, thủ tục xét duyệt khi thực hiện đề xuất gia hạn thời gian trả nợ, như đối với các tình huống không phải bị ảnh hưởng do Dịch COVID-19.

² Thông tư 01, Điều 4, khoản 2, điểm a

Lưu ý: Các nội dung trong bản thông tin pháp lý này là miễn phí, nhằm hỗ trợ cộng đồng và hạn chế các hậu quả pháp lý do Dịch COVID-19 gây ra. Độc giả cần liên hệ với luật sư hoặc người có kiến thức pháp luật để được tư vấn thêm về giải pháp áp dụng phù hợp nhất đối với từng trường hợp cụ thể.

Với mục tiêu hỗ trợ người dân, doanh nghiệp trong việc giảm thiểu rủi ro pháp lý từ Dịch COVID-19, chúng tôi không giữ bản quyền những nội dung ý kiến này. Mọi người có thể chia sẻ để giúp cộng đồng có thêm thông tin cho việc xử lý các tình huống, vướng mắc phát sinh do Dịch COVID-19. Chúng tôi cũng sẽ thường xuyên cập nhật các thông tin mới để cung cấp cho độc giả nhiều hướng dẫn kịp thời và hữu ích.

Độc giả vui lòng liên hệ với chúng tôi qua hòm thư contact@nhquang.com trong trường hợp phát hiện có nội dung nào chưa phù hợp, chưa thấu đáo hay vì một lý do nào khác. Chúng tôi vô cùng cảm kích.

Hy vọng tất cả chúng ta được bình an và hạn chế được rủi ro, tổn thất từ Dịch COVID-19.